

ОЦІНКА ПОРТФЕЛЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ДЕПОЗИТНИХ КОРПОРАЦІЙ УКРАЇНИ

© 2014 ДЄЄВА Н. Е., МАЩЕНКО К. С.

УДК 336.717.8

Дєєва Н. Е., Мащенко К. С. Оцінка портфеля цінних паперів депозитних корпорацій України

У статті надано оцінку динаміці, рівню, структурі та складу портфеля цінних паперів у контексті особливостей корпоративного управління депозитними корпораціями. Встановлено чітко виражену тенденцію поліноміального зростання обсягу портфеля цінних паперів із найбільшими темпами у 2013 р., що відображає загальні тенденції фондового ринку України. Показано, що фіксований характер зобов'язань депозитних корпорацій обумовлює більшу привабливість їх інвестування в боргові цінні папери, питома вага пайових цінних паперів змінюється циклічно, та їх різке скорочення співпадає у часі з погіршенням інвестиційного клімату в країні. Визначено, що найбільшу питому вагу у структурі цінних паперів, крім акцій, випущених резидентами України, мають боргові цінні папери центральних органів державного управління, привабливість яких визначається меншим ризиком і вигідними умовами формування резервів. Негативними ознаками портфеля боргових цінних паперів депозитних корпорацій є: спекулятивний короткостроковий характер, недостатній обсяг і скорочення частки цінних паперів нефінансових корпорацій. Показано, що у структурі портфеля пайових цінних паперів майже половина вкладень приходить на акції недержавних нефінансових корпорацій, що відображає підтримку банками реального сектора економіки.

Ключові слова: цінні папери, депозитні корпорації, оцінка, портфель.

Рис.: 1. **Табл.:** 4. **Бібл.:** 14.

Дєєва Наталія Едуардівна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту і господарського права, Донецький національний технічний університет (вул. Артема, 58, Донецьк, 83001, Україна)

E-mail: dne@rambler.ru

Мащенко Катерина Станіславівна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра бухгалтерського обліку і аудиту, Донецький національний технічний університет (вул. Артема, 58, Донецьк, 83001, Україна)

E-mail: maschenkoes@gmail.com

УДК 336.717.8

UDC 336.717.8

Дєєва Н. Э., Мащенко К. С. Оценка портфеля ценных бумаг депозитных корпораций Украины

В статье дана оценка динамики, уровня, структуры и состава портфеля ценных бумаг в контексте особенностей корпоративного управления депозитными корпорациями. Установлена четко выраженная тенденция полиномиального роста объема портфеля ценных бумаг с наибольшими темпами в 2013 г., что отображает общие тенденции фондового рынка Украины. Показано, что фиксированный характер обязательств депозитных корпораций обуславливает большую привлекательность их инвестирования в долговые ценные бумаги, удельный вес паевых ценных бумаг изменяется циклически, и их резкое сокращение совпадает во времени с ухудшением инвестиционного климата в стране. Определено, что наибольший удельный вес в структуре ценных бумаг, кроме акций, выпущенных резидентами Украины, имеют долговые ценные бумаги центральных органов государственного управления, привлекательность которых определяется меньшим риском и выгодными условиями формирования резервов. Негативными признаками портфеля долговых ценных бумаг депозитных корпораций являются: спекулятивный краткосрочный характер, недостаточный объем и сокращение доли ценных бумаг нефинансовых корпораций. Показано, что в структуре портфеля паевых ценных бумаг почти половина вложений приходится на акции негосударственных нефинансовых корпораций, что отражает поддержку банками реального сектора экономики.

Ключевые слова: ценные бумаги, депозитные корпорации, оценка, портфель.

Рис.: 1. **Табл.:** 4. **Библ.:** 14.

Дєєва Наталія Едуардівна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту і господарського права, Донецький національний технічний університет (вул. Артема, 58, Донецьк, 83001, Україна)

E-mail: dne@rambler.ru

Мащенко Катерина Станіславівна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра бухгалтерського учета і аудиту, Донецький національний технічний університет (вул. Артема, 58, Донецьк, 83001, Україна)

E-mail: maschenkoes@gmail.com

Dyeyeva N. E., Mashchenko K. S. Evaluation of Holdings of Securities of the Depository Corporations of Ukraine

The article assesses the level, dynamics, structure and composition of the holdings of securities in the context of the corporate management of depository corporations. A clear trend of the polynomial growth of holdings of securities with the highest pace in 2013, that shows the general trend of the stock market of Ukraine, was identified. It was displayed that the fixed nature of the obligations of depository corporations makes a great attraction of investment in debt securities, the share of equity securities varies cyclically, and their sharp decline coincides in time with the deterioration of the investment climate in the country. It is determined that the largest share in the structure of securities other than shares issued by non-residents of Ukraine, are debt securities of Central Government, having the attractiveness of the lesser risk and profitable conditions for formation of reserves. Negative characteristics of the holdings of debt securities of depository corporations are: speculative short-term nature, scarcity and decline in the share of securities of non-financial corporations. It is shown that in the structure of holdings of equity securities for nearly half the shares belong to the private non-financial corporations, which reflects the support of the banks of the economy real sector.

Key words: securities, depository corporations, evaluation, holdings.

Рис.: 1. **Табл.:** 4. **Библ.:** 14.

Dyeyeva Nataliya E. – Doctor of Science (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of Management and Commercial Law, Donetsk National Technical University (vul. Artema, 58, Donetsk, 83001, Ukraine)

E-mail: dne@rambler.ru

Mashchenko Kateryna S. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Accounting and Auditing, Donetsk National Technical University (vul. Artema, 58, Donetsk, 83001, Ukraine)

E-mail: maschenkoes@gmail.com

У світовій фінансовій практиці комерційні та інвестиційні банки є важливими гравцями на ринку капіталів. Натомість нинішній механізм забезпечення діяльності українських банків у сфері фінансових

інвестицій поки що не повною мірою відповідає сучасним вимогам і не має належної методологічної основи. Це негативно впливає на дохідність банківських установ, і взагалі, на стабільність функціонування фінансово-

кредитної системи, призводить до ускладнення міжгалузевого переливу капіталу тощо [1, с. 119, 124]. В узагальненому вигляді система надання інвестиційних послуг у банках включає такі напрями: інвестиційний банкінг, брокерські послуги, інвестиційний менеджмент, сервісні (обслуговуючі, супутні) послуги [2, с. 98].

Депозитні корпорації (крім Національного банку України) – це державні та приватні комерційні банки, які створені й функціонують на території України, окрім тих, що знаходяться в режимі ліквідації. Як фінансові посередники на ринку цінних паперів вони виконують спеціалізовані функції, притаманні лише їм. Організація розрахунків і платіжного обороту зумовлює вибір об'єкта інвестування, диверсифікацію активів, моніторинг і контроль за інвестиційними ризиками [3, с. 106]. На відміну від корпоративного інвестування специфіка банківської інвестиційної діяльності значною мірою зумовлена характером і обсягом сформованої ресурсної бази [4, с. 58]. Брак значних обсягів довгострокових ресурсів може гальмувати інвестиційну активність банків.

Разом з тим значний вплив на неї має інфраструктура ринку цінних паперів, як справедливо наголошують Ю. Деревко, Т. Моташко, Н. Приказюк. В Україні залишаються невизначеними статуси таких інститутів фінансового ринку, як інституціональні інвестори, у т. ч. інвестиційні банки, не розглянуто їх вплив на трансформаційні процеси на ринку цінних паперів України [5, с. 90; 6, с. 79]. У статті Зайцевої І. С., Коцюби О. В. розглянуто роль банківських установ як головних суб'єктів

аккумуляції та перерозподілу фінансових ресурсів [7, с. 57]. Гловим Є. О., Череватенко В. А. досліджено цінні папери (облігації) з фіксованим купоном [8, с. 95].

У переважній більшості публікацій портфель цінних паперів банків розглядається як об'єкт фінансових інвестицій, разом з тим нез'ясованими лишаються мотиви його формування, виходячи із сутності банку як корпорації. Таким чином, оцінка портфеля цінних паперів депозитних корпорацій у кризових умовах і банківськоорієнтованої системи України набуває особливої актуальності.

Метою статті є оцінка динаміки, рівня, структури і складу портфеля цінних паперів у контексті особливостей корпоративного управління депозитних корпорацій.

Банківський портфель цінних паперів – це сукупність усіх придбаних банком цінних паперів, паїв та вкладень в інші компанії, які здійснені за рахунок коштів, що перебувають у розпорядженні банку, з метою отримання доходів у вигляді відсотків, дивідендів, прибутків від перепродажу та інших прямих і непрямих доходів.

На рис. 1 наведено динаміку вартості цінних паперів у портфелі банків України станом на кінець періоду. Протягом 1998 р.– лютого 2014 р. спостерігалось стабільне збільшення вартості цінних паперів з 1,7 до 142,9 млрд грн. При цьому динаміка зростання описується експоненціальною функцією, що відображає загальні тенденції розвитку фондового ринку України, на яко-

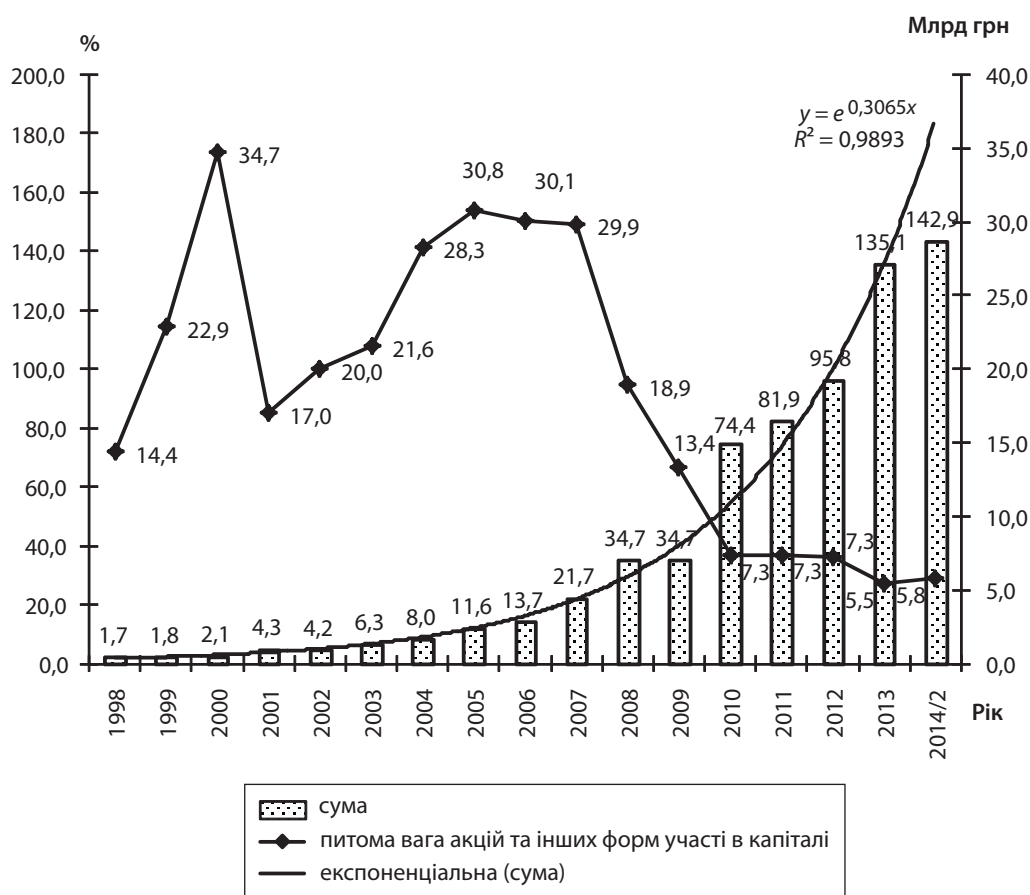

Рис. 1. Динаміка вартості цінних паперів у портфелі банків України станом на кінець періоду

Джерело: побудовано за даними [9, с. 136; 10, с. 114 – 120; 11].

му продовжується тенденція збільшення обсягу торгів. Так, цей показник у 2012 р. становив 2 530,87 млрд грн, що більше обсягу виконаних договорів у 2011 р. на 359,77 млрд грн [12]. Водночас, темпи зростання фондового ринку були випереджаючими порівняно з ВВП: обсяг торгів на ринку цінних паперів перевищив показник ВВП країни майже у два рази.

За результатами торгів на організаторах торгівлі обсяг біржових контрактів (договорів) з цінними паперами у 2012 р. становив 263,67 млрд грн, що більше на 11,99% у порівнянні з 2011 р.

За результатами торгів на організаторах торгівлі обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами протягом січня – грудня 2013 р. становив 474,63 млрд грн [13]. Протягом січня – грудня 2013 р. порівняно з даними аналогічного періоду 2012 р. обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі збільшився у 2 рази (або на 210,96 млрд грн) (січень – грудень 2012 р. – 263,67 млрд грн).

Найбільший обсяг торгів за фінансовими інструментами на організаторах торгівлі протягом періоду зафіксовано з:

- ✦ державними облигаціями України – 351,33 млрд грн (74,02% від загального обсягу виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі у січні – грудні 2013 р.);
- ✦ облигаціями підприємств – 49,41 млрд грн (10,41% від загального обсягу виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі у січні – грудні 2013 р.).

Протягом січня – лютого 2014 р. порівняно з даними аналогічного періоду 2013 р. обсяг біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі збільшився на 72,35% (або на 37,25 млрд грн) (січень – лютий 2013 р. – 51,49 млрд грн) [14].

Комерційні банки віддають перевагу борговим цінним паперам, питома вага акцій та інших форм участі в капіталі змінювалася циклічно: протягом 1998 – 2000 рр. вона збільшилася з 14,4% до 34,7%, 2001 – 2005 рр. – з 17% до 30,8%. У 2006 р. розпочалося зменшення питомої ваги пайових цінних паперів до 5,8% у лютому 2014 р.

Банківський портфель цінних паперів класифікується за емітентами, типом, термінами, намірами придбання (торгові цінні папери, цінні папери на продаж, цінні папери до погашення, інвестиції в асоційовані та дочірні компанії).

У структурі портфеля боргових цінних паперів депозитних корпорацій найбільшу питому вагу мають центральні органи державного управління (табл. 1), протягом 2005 – 2007 рр. вона скоротилася з 41,62% до 38,16%, потім почала зростати до максимального значення у 2010 р. (83,42%). У 2011 р. розпочався зворотний процес скорочення до 70,2% у лютому 2014 р.

Середні значення складових портфеля цінних паперів, крім акцій, за питомою вагою мають такий рейтинг: центральні органи державного управління (62,17%), інші нефінансові корпорації (23,55%), державні нефінансові корпорації (5,99%), інші фінансові посередники та допоміжні фінансові організації (4,49%), регіональні та місцеві органи державного управління (3,14%), страхові корпорації та недержавні пенсійні фонди (0,52%).

Питома вага вкладень у боргові цінні папери державних нефінансових корпорацій протягом 2005 – 2008 рр. значно скоротилася – з 7,87% до 0,99%, а потім почала зростати до 10,37% у лютому 2014 р. Аналогічні тенденції спостерігалися також відносно інших нефінансових корпорацій – їх частка протягом 2005 – 2010 рр. зменшилася із 40,49% до 6,81%, а потім до кінця 2013 р.

Таблиця 1

Структура портфеля цінних паперів, крім акцій, випущених резидентами (крім депозитних корпорацій), за секторами економіки, %

Дата	Разом	Страхові корпорації та недержавні пенсійні фонди	Інші фінансові посередники та допоміжні фінансові організації	Центральні органи державного управління	Регіональні та місцеві органи державного управління	Державні нефінансові корпорації	Інші нефінансові корпорації
2005	100,00			41,62	3,88	7,87	40,49
2006	100,00	1,09	4,41	43,97	3,75	2,91	43,78
2007	100,00	1,16	8,79	38,16	2,97	1,63	47,22
2008	100,00	0,69	8,90	60,16	1,69	0,99	27,56
2009	100,00	0,59	6,95	67,22	2,24	6,76	16,23
2010	100,00	0,25	3,06	83,42	0,85	5,61	6,81
2011	100,00	0,41	1,67	79,19	0,76	4,86	13,11
2012	100,00	0,21	1,88	68,84	6,27	8,05	14,75
2013	100,00	0,15	2,25	68,96	4,59	10,85	13,20
2014/02	100,00	0,17	2,51	70,20	4,44	10,37	12,30
Середнє значення	100,00	0,52	4,49	62,17	3,14	5,99	23,55

Джерело: побудовано за даними [11].

збільшилася до 12,3%. Питома вага страхових компаній і недержавних пенсійних фондів скоротилася протягом аналізованого періоду із 1,09% до 0,17%, інших фінансових посередників і допоміжних фінансових організацій – із 4,41% до 2,51%. Частка регіональних і місцевих органів державного управління коливалася в інтервалі 0,76 – 6,27%. Протягом 2005 – 2013 рр. питома вага боргових цінних паперів у торговому портфелі зростає з 2,79% до 6,81%, із зростанням у 2006 р. до 17,01% і до 17,24% у 2012 р. (табл. 2).

Частка портфеля цінних паперів на продаж зростає протягом досліджуваного періоду з 65,09% до 91,01%, а у портфелі до погашення навпаки скоротилася – з 32,13% до 2,19%. За термінами переважають цінні папери з погашенням більше 2 років (у середньому 51,76%), до 1 року (26,41%). Питома вага цінних паперів на вимогу на кінець 2007 р. і 2013 р. знаходилася на одному рівні, який перевищував 10%, а цінних паперів із термінами погашення від 1 року до 2 років – зростає із 13,34% до 24,13%.

Основна частина акцій депозитних корпорацій (у середньому 45,81%) приходить на інші нефінансові корпорації, проте вона скоротилася протягом 2005 – 2013 рр. із 80,45% до 39,48% (табл. 3).

Також значна питома вага акцій (у середньому 32,49%) приходить на інші фінансові посередники та допоміжні фінансові організації. Протягом аналізованого періоду значно зростає питома вага нерезидентів (із 3,58% до 26,16%). На страхові корпорації та недержавні пенсійні фонди, інші депозитні корпорації, державні нефінансові корпорації приходить відповідно 3,85%, 2,70%, 0,19% портфеля акцій. Протягом аналізованого періоду значно зростає частка інших депозитних корпорацій – із 1,03% в 2005 р. до 3,98% в кінці лютого 2014 р., значно зменшилася вага державних нефінансових корпорацій – із 0,89% до 0,04%.

Структура акцій за видами портфелів істотно різниться за секторами економіки (табл. 4). У нерезидентів переважають інвестиції в асоційовані і дочірні компанії (у середньому 86,83%). Основна частина акцій інших нефінансових корпорацій знаходиться у портфелі на продаж (52,3%), а також у торговому портфелі (39,25%). Такий самий пріоритет має портфель інших фінансових корпорацій, де питома вага портфеля на продаж, а також торгового портфеля становить відповідно 42,38% і 41,39%.

ВИСНОВКИ

Таким чином, проведене дослідження дозволяє дійти таких висновків.

1. Протягом 1998 р. – лютого 2014 р. спостерігалася чітко виражена тенденція поліноміального зростання обсягу портфеля цінних паперів із найбільшими темпами у 2013 р., що відображає загальні тенденції фондового ринку України.

2. Фіксований характер зобов'язань депозитних корпорацій обумовлює більшу привабливість їх інвестування в боргові цінні папери, питома вага пайових цінних паперів змінюється циклічно та її різке скорочення співпадає у часі з погіршенням інвестиційного клімату в країні.

3. Найбільшу питому вагу у структурі цінних паперів, крім акцій, випущених резидентами України, мають боргові цінні папери центральних органів державного управління. Їх привабливість визначається меншим ризиком і вигідними умовами формування резервів порівняно з іншими. Негативною ознакою є недостатній обсяг і скорочення боргових цінних паперів нефінансових корпорацій. Це зміщує акценти з фінансування реального сектора економіки в бік монетизації бюджетного дефіциту.

Портфель боргових цінних паперів має спекулятивний короткостроковий характер: біля 3/4 їх вартості тримаються до продажу, а не до погашення; менше половини цінних паперів мають термін погашення більше 2 років.

Таблиця 2

Структура портфеля цінних паперів, крім акцій, випущених резидентами (крім депозитних корпорацій), за портфелями та термінами, %

Дата	Разом	У т. ч. за портфелями			У т. ч. за термінами			
		у торговому портфелі	у портфелі на продаж	у портфелі до погашення	на вимогу	до 1 року	від 1 року до 2 років	більше 2 років
2005	100,00	2,79	65,09	32,13				
2006	100,00	17,01	57,02	25,98				
2007	100,00	15,89	61,07	23,03	10,85	25,29	13,34	50,48
2008	100,00	9,48	80,32	10,20	4,63	16,83	11,81	66,72
2009	100,00	3,59	80,85	15,56	4,38	26,93	17,77	50,92
2010	100,00	8,89	78,58	12,53	2,88	37,52	7,67	51,93
2011	100,00	12,56	75,87	11,57	11,10	29,19	11,28	48,42
2012	100,00	17,24	79,00	3,76	7,63	27,78	8,27	56,32
2013	100,00	6,81	91,01	2,19	10,54	27,55	17,98	43,93
2014/02	100,00	9,87	88,19	1,94	10,28	20,22	24,13	45,37
Середнє значення	100,00	10,41	75,70	13,89	7,79	26,41	14,03	51,76

Джерело: побудовано за даними [11].

Структура портфеля акцій депозитних корпорацій за секторами економіки, %

Дата	Разом	Інші депозитні корпорації	Страхові корпорації та недержавні пенсійні фонди	Інші фінансові посередники та допоміжні фінансові організації	Державні нефінансові корпорації	Інші нефінансові корпорації	Нерезиденти
2005	100,00	1,03			0,89	80,45	3,58
2006	100,00	5,89	2,85	22,05	0,17	65,25	3,82
2007	100,00	4,34	5,46	32,11	0,15	49,47	8,46
2008	100,00	6,61	3,30	40,90	0,06	39,56	9,57
2009	100,00	0,21	4,42	29,78	0,15	44,12	21,32
2010	100,00	0,17	4,82	36,55	0,20	35,75	22,51
2011	100,00	0,15	4,63	39,59	0,10	34,04	21,49
2012	100,00	0,13	3,52	35,58	0,05	34,78	25,94
2013	100,00	4,45	2,97	26,91	0,04	39,48	26,16
2014/02	100,00	3,98	2,64	28,95	0,04	35,20	29,18
Середнє значення	100,00	2,70	3,85	32,49	0,19	45,81	17,20

Джерело: побудовано за даними [11].

Таблиця 4

Структура портфеля акцій депозитних корпорацій за портфелями, %

Період	Інші фінансові корпорації			Нефінансові корпорації			Нерезиденти					
	Усього	У тому числі		Усього	У тому числі		Усього	У тому числі				
		у торговому портфелі	у портфелі на продаж		інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	у торговому портфелі		у портфелі на продаж	інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	у торговому портфелі	у портфелі на продаж	інвестиції в асоційовані та дочірні компанії
2005	100,00	0,00	95,25	4,75	100,00	16,35	79,77	3,88	100,00		7,03	92,97
2006	100,00	58,51	34,44	7,05	100,00	59,64	37,54	2,83	100,00	0,64	1,91	98,09
2007	100,00	65,32	25,68	9,00	100,00	61,09	32,69	6,22	100,00		0,18	99,82
2008	100,00	53,96	35,10	10,94	100,00	54,17	38,54	7,29	100,00	9,38	0,79	89,83
2009	100,00	51,20	29,63	19,17	100,00	29,21	61,54	9,25	100,00	10,62	6,47	82,91
2010	100,00	28,71	54,76	16,53	100,00	34,36	59,41	6,24	100,00	6,86	4,73	88,41
2011	100,00	32,23	41,78	25,95	100,00	37,27	54,80	7,98	100,00	9,56	6,30	84,14
2012	100,00	31,43	42,99	25,58	100,00	32,60	58,60	8,80	100,00		21,64	78,36
2013	100,00	40,62	35,92	23,45	100,00	33,80	50,22	15,98	100,00	0,21	23,27	76,57
2014/2	100,00	51,89	28,24	19,83	100,00	34,01	49,95	16,04	100,00	0,17	22,64	77,19
Середнє значення	100,00	41,39	42,38	16,23	100,00	39,25	52,30	8,45	100,00	5,35	9,50	86,83

Джерело: побудовано за даними [11].

4. У структурі портфеля пайових цінних паперів майже половина вкладень приходить на акції недержавних нефінансових корпорацій, що відображає підтримку банками реального сектора економіки. Створення фінансових конгломератів, експорт капіталу відображають той

факт, що третина портфеля приходить на фінансові корпорації, майже п'ята частина – на нерезидентів.

Метою подальших досліджень є оцінка капіталізації банківської системи України і структури власності як складової корпоративного управління комерційними банками. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Руденко М. О. Аналіз діяльності банків України у сфері фінансових інвестицій / М. О. Руденко // Регіональна економіка. – 2008. – № 4. – С. 119 – 124.
2. Глущенко С. В. Інвестиційні послуги банків: зарубіжна практика та українські перспективи / С. В. Глущенко // Фінанси України. – 2007. – № 5. – С. 96 – 104.
3. Герасимова С. В. Роль фінансових посередників в організації інвестиційної діяльності акціонерних товариств / С. В. Герасимова // Фінанси України. – 2007. – № 4. – С. 103 – 111.
4. Кириченко О. Діяльність інвестиційних банків в Україні: проблеми та перспективи розвитку / О. Кириченко // Банківська справа. – 2008. – № 2. – С. 57 – 72.
5. Деревко Ю. Інвестиційні банки: вплив на формування змішаної моделі ринку цінних паперів в Україні / Ю. Деревко // Банківська справа. – 2008. – № 1. – С. 90 – 93.
6. Приказюк Н. В. Ринок державних цінних паперів: світовий досвід та вітчизняні реалії / Н. В. Приказюк, Т. П. Моташко // Фінанси України. – 2009. – № 2. – С. 73 – 81.
7. Зайцева І. С. Банки як основні суб'єкти інвестиційної діяльності / І. С. Зайцева, О. В. Коцюба // Бізнес Інформ. – 2013. – № 10. – С. 55 – 59.
8. Глотов Є. О. Визначення факторів впливу на вартість цінних паперів з фіксованим купоном / Є. О. Глотов, В. А. Череватенко // Бізнес Інформ. – 2014. – № 1. – С. 92 – 97.
9. Бюлетень Національного банку України. – 2004. – № 2 (133). – 150 с.
10. Бюлетень Національного банку України. – 2009. – № 1 (190). – 177 с.
11. Статистичний бюлетень Національного банку України. – Лютий 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=57897
12. Річний звіт НКЦПФР за 2012 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nssmc.gov.ua/user_files/content/58/1370875350.pdf
13. Інформаційна довідка щодо розвитку фондового ринку України протягом січня – грудня 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nssmc.gov.ua/user_files/content/62/1391589465.doc
14. Інформаційна довідка щодо розвитку фондового ринку України протягом січня – лютого 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nssmc.gov.ua/user_files/content/62/1396266151.doc

REFERENCES

- Biuletyn Natsionalnoho banku Ukrainy*, no. 2 (133) (2004).
- Biuletyn Natsionalnoho banku Ukrainy*, no. 1 (190) (2009).
- Derevko, Yu. "Investytsiini banky: vplyv na formuvannya zmishanoi modeli rynku tsinnykh paperiv v Ukraini" [Investment banks: the impact on the formation of a mixed model of the stock market in Ukraine]. *Bankivska sprava*, no. 1 (2008): 90-93.
- Herasymova, S. V. "Rol finansovykh poserednykiv v orhanizatsii investytsiinoi diialnosti aktsionerlykh tovarystv" [The role of financial intermediaries in investment corporations]. *Finansy Ukrainy*, no. 4 (2007): 103-111.
- Hlotov, Ye. O., and Cherevatenko, V. A. "Vyznachennia faktoriv vplyvu na vartist tsinnykh paperiv z fiksovanym kuponom" [Identification of factors influencing the price of securities with a fixed coupon]. *Biznes Inform*, no. 1 (2014): 92-97.
- Hlushchenko, S. V. "Investytsiini posluhy bankiv: zarubizhna praktyka ta ukrainski perspektyvy" [Investment banking services: foreign practice and Ukrainian prospects]. *Finansy Ukrainy*, no. 5 (2007): 96-104.
- "Informatsiina dovidka shchodo rozvytku fondovoho rynku Ukrainy protiahom sichnia – hrudnia 2013 roku" [Back-

ground on the development of Ukraine's stock market during January – December 2013]. http://www.nssmc.gov.ua/user_files/content/62/1391589465.doc

"Informatsiina dovidka shchodo rozvytku fondovoho rynku Ukrainy protiahom sichnia – liutoho 2014 roku" [Background on the development of Ukraine's stock market during January – February 2014]. http://www.nssmc.gov.ua/user_files/content/62/1396266151.doc

Kyrychenko, O. "Diialnist investytsiinykh bankiv v Ukraini: problemy ta perspektyvy rozvytku" [The activities of investment banks in Ukraine: problems and prospects]. *Bankivska sprava*, no. 2 (2008): 57-72.

Prykaziuk, N. V., and Motashko, T. P. "Rynok derzhavnykh tsinnykh paperiv: svitovyi dosvid ta vitchyzniani realii" [Government securities market: international experience and domestic realities]. *Finansy Ukrainy*, no. 2 (2009): 73-81.

"RichnyzvitNKTPFRza2012rik" [SSMNC Annual Report 2012]. http://www.nssmc.gov.ua/user_files/content/58/1370875350.pdf

Rudenko, M. O. "Analiz diialnosti bankiv Ukrainy u sferi finansovykh investytsii" [Analysis of the banks in Ukraine in financial investments]. *Rehionalna ekonomika*, no. 4 (2008): 119-124.

"Statystychnyi biuletyn Natsionalnoho banku Ukrainy. – Liuty 2014" [Statistical Bulletin of the National Bank of Ukraine. – February 2014]. http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=57897

Zaitseva, I. S., and Kotsiuba, O. V. "Banky yak osnovni sub'iekty investytsiinoi diialnosti" [Banks as the main subjects of investment activity]. *Biznes Inform*, no. 10 (2013): 55-59.